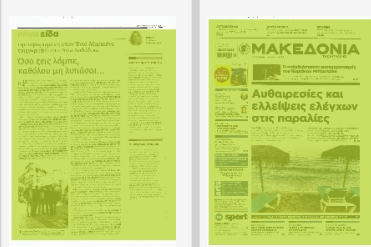

Πηγή: ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 57 Ημερομηνία έκδοσης: 09-07-2023
Αρθρογράφος: Επιφάνεια 1177.06 cm² Κυκλοφορία: 1200
Θέματα: ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

πήγα είδα

την αφιερωμένη στον Ένιο Μορικόνε τοιχογραφία στα Άνω Λαδάδικα

Της Μάρνης Κατζεμμανούλη

Όσο ζεις λάμπει, καθόλου μη λυπάσαι...

«Ραντεβού στη Βίκτωρος Ουγκώ. Εκεί θα σε περιμένουμε αύριο το πρωί στις 11», επαναλαμβάνει ο φίλος μου ο Κώστας Παπακώστας, πρόεδρος του Συλλόγου Φίλων Μουσικής Ένιο Μορικόνε και κλείνουμε την τηλεφωνική συνομιλία μας στην οποία -μεταξύ όσων είπαμε- πληροφορήθηκα και για τις παρτιτούρες του Μάστερ που θα φέρει στη Θεσσαλονίκη και θα παραδώσει στην Κρατική Ορχήστρα της πόλης. «Οι αυθεντικές βρίσκονται σε θυρίδα» με πληροφορεί λύνοντας την απορία μου και πήγαμε παρακάτω.

Στον μεγάλο δημιουργό των εκατοντάδων διάσημων παγκοσμίων συνθέσεων χρωστάμε κομμάτια της ενηλικιώσής μας, κάποια από τα πρώτα μας ακούσματα, απρόβλεπτα, αισθαντικά, μοναδικά, την αγάπη ακόμα-ακόμα τολμών να πω, σε κινηματογραφικές ταινίες που από τους πρώτους ήχους των σόουντρακ «παίζουν» στο μυαλό μας...

«Όσο ζεις λάμπει, καθόλου μη λυπάσαι. Για λίγο διαρκεί η ζωή, ο χρόνος απαιτεί την πληρωμή του», αφιερώνει ο Σέκιλος στην Ευτέρπη το 15ο μ.Χ. που μελοποιεί ο Ένιο Μορικόνε.

Η επιτύμβια κυλινδρική στήλη στην οποία αναγράφεται στην κοινή ελληνική της ελληνιστικής εποχής ένα επίγραμμα δώδεκα λέξεων και ένα τραγούδι δεκαεφτά λέξεων μαζί με τη μουσική του -την αρχαιότερη ολοκληρωμένη σύνθεση- έχει ύψος 4ο εκατοστά. Στην κορυφή της στήλης διαβάζουμε: «Εγώ η πέτρα είμαι μία εικόνα. Με έβαλε εδώ ο Σέκιλος ως διαχρονικό σήμα αθάνατης μνήμης». Κανένας δεν έμαθε μέχρι σήμερα εάν πρόκειται για τη σύζυγο, την ερωμένη, τη φίλη, την αδελφή ή την κόρη του... Όμως όλοι διαισθάνθηκαν το μήνυμα που μοιάζει με το επικούρειο απόφθεγμα πως «όσο ζούμε πρέπει να χαϊρόμαστε όπως οι θεοί» καθώς μετά τον θάνατο δεν υπάρχει συνέχεια.

«Η οικογένεια Μορικόνε είναι σύμφωνη με την πρόταση του Συλλόγου οι παρτιτούρες 'Sicillo ed altri frammenti' να δοθούν στην Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης» μου λέει ο Κώστας Παπακώστας στο τηλέφωνο, προσθέτοντας ότι έκαναν πολλές

συστητήσεις για τα έργα του Μάστερ κατά την επίσκεψή τους στην Λάρισα -όπου είναι και η έδρα του Συλλόγου- και φωτογραφήθηκαν μαζί με άλλους δημιουργούς που αγαπούν το έργο του, μπροστά από την τοιχογραφία που δεσπόζει στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου στην πόλη.

Το πρωί -σε μία ηλιόλουστη καλημέρα- η βόλτα κλασικά με τον Σπιθα, μέχρι το πάρκο απέναντι από την ΧΑΝΘ, λόγω ζέστης και απόστασης, ψαχουλεύω παράλληλα στο κινητό τηλέφωνο τις αναρτήσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου στο Facebook. Εδώ διαβάζω ότι πρόκειται για τον μοναδικό παγκοσμίου πολιτιστικό σύλλογο αφιερωμένο στον Ένιο Μορικόνε, που δραστηριοποιείται με διάφορους τρόπους στο έργο του μεγάλου δημιουργού και έχει χιλιάδες μέλη σε ολόκληρο τον κόσμο. Η ετήσια εικαστική έκθεση Ennio Formes, όπου εικαστικοί, γραφίστες, street artists, δημιουργούν και παρουσιάζουν έργα τους εμπνευσμένα από τον οπουδαίο Ιταλό συνθέτη. Το sketching Ennio comic κατά τη διάρκεια του οποίου τα comic συναντούν την κινηματογραφική μουσική του Μάστερ. Οι Εκθέσεις Ennio Posterized, με τις κινηματογραφικές του αφίσες που ζυπνούν στη μνήμη του θεατή τους πρωταγωνιστές -ξεχνιέται η ερμηνεία του Κλιτ Τζορντν στην ταινία «για μία χούφτα δολάρια»; Ή της θεάρας Κλαούντια Καρντινάλε και του Χένρι Φόντα στο «Κάποτε στην Δύση»; Τι να πρωτοθυμηθώ... τα θέματα των ταινιών, την ιστορία που διηγούνται, αλλά και τις εκδηλώσεις cocktails Ennio με τη συνεργασία της Martini και διάφορες άλλες πρωτοβουλίες που παίρνει κατά καιρούς ο Σύλλογος.

Η τοιχογραφία στην οδό Βίκτωρος Ουγκώ 3, στα Άνω Λαδάδικα -όπου έφτασα στην ώρα μου- απεικονίζει τον Τότο από την ταινία «Σινεμά, ο παράδεισος», τον Τότο που μόλις έχει γνωρίσει τον Αλφρέντο που κόβει τις «παράνομες» σκηνές από τα φιλμ. Φιλιά και τέτοια, ξέρετε... Τον Τότο που καταφέρνει να σώσει τον Αλφρέντο από τη φωτιά. Τον Τότο που είναι ερωτευμένος με την Έλενα. Τον Τότο που γυρίζει στο χωριό του για την κηδεία του Αλφρέντο. Που στέκεται μπροστά από το ερειπωμένο κτίριο που κάποτε ήταν το Cinema Paradiso. Τον Τότο που παίρνει στα χέρια του όλα τα κομμάτια των φιλμ που έχουν κοπεί και επιστρέφοντας στη Ρώμη, τα προβάλλει αφήνοντας τα δάκρυα να κυλήσουν για όλα αυτά τα τρυφερά που έζησε...

Το mural, που κοιτώ φιλοτέλεσε ο εικαστικός Πάννης Πέτρου σκαρφαλωμένος σε σκαλωσιά για τρεις συνεχόμενες ημέρες παραδίδοντας στον δημόσιο χώρο, ένα εξαιρετικό έργο. Θα πω ότι είναι μια από τις πιο χαρακτηριστικές στιγμές της ταινίας, αυτή που ο Τότο με την τόσο βαθιά αγάπη του στον κινηματογράφο, παρατηρεί εκστασιασμένους το φιλμ. Το παλιό εκείνο φιλμ -των παιδικών και νεανικών μας χρόνων- που δεν γυρνάει πια πίσω παρά μονάχα στις αναμνήσεις μας.

Ο Κώστας με περιμένει παρέα με τον Μάκη Μηνά που είναι μέλος του Συλλόγου. «Όταν αναφέρομαι στον Ένιο Μορικόνε τρεις λέξεις μου έρχονται στο μυαλό: 'πειραματισμός', 'τόλμη' και 'αποφασιστικότητα'» μου λέει συμπληρώνοντας ότι δεν παρακάμπτει την εργασιομανία του αν αναλογιστεί κανείς ότι από το 1966 μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του '70 έγραφε τον χρόνο 16 με 20 σόουντρακ, ένα πραγματικά ασύλληπτο νούμερο για τα δεδομένα εκείνης της εποχής, όπως φυσικά και για τα σημερινά.

Ανάμεσα σε αυτά τα έργα και το «Non devi dimantificare» η μελοποιημένη ποίηση του Αλέκου Παναγούλη που παραμένει στο αρχείο της οικογένειας.

Ήταν το 1973, έπειτα από πέντε χρόνια φυλακής που ο Παναγούλης φεύγει στην Ιταλία. Εκεί -και ενώ ζει έναν θυελλώδη έρωτα με τη γνωστή δημοσιογράφο Οριάννα Φαλάτσι- εκδίδει την ποιητική του συλλογή «Vi scrivio da un carcere». Τα ποιήματα αυτά που συνοδεύει μουσικά ο Ένιο Μορικόνε και κυκλοφόρησαν το 1979 από την RCA απαγγέλει ο ίδιος ο Παναγούλης και άλλοι επώνυμοι, μεταξύ των οποίων ο Πιερ Πάολο Παζολίνι και ο Τζιαν Μαρία Βολοντέ, και διασώζονται μέχρι σήμερα.

Από αριστερά, Τζιάνι Ρούσο, Αστέριος Λάσκαρης, Μάρκο Μορικόνε, Κωνσταντίνος Παπακώστας και Αλεξάνδρος ντε Ρόσα μπροστά από την τοιχογραφία του Ένιο Μορικόνε.

Από τις αρχές του '50

Από τις αρχές της δεκαετίας του '50 ξεκίνησε διασκευάζοντας κομμάτια για την ορχήστρα του Κάρλου Σαβίνα στην RCA. «Πίστευε ότι η απόκτηση μιας καλής τεχνικής από ένα συνθέτη είναι κάτι 'ιερό' αλλά άφηνε άλλο τόσο χώρο για πειραματισμό, για να ανανεώσει αυτή η τεχνική» μου λέει ο Μάκης καθώς σκαρφαλώνει η ματιά μου μέχρι επάνω και ξανακατεβαίνει θαυμάζοντας την τοιχογραφία. «Ίδρυσε τον 'Gruppo di Improvisazione nuova di Consonanza' και το 1968 με την ταινία 'Un tranquillo posto di campagna' μπήκε πραγματικά σε μία πειραματική εμπειρία. Ήταν η πρώτη ταινία για την οποία έγραψε μουσική με την συγκεκριμένη ομάδα. Με 'τόλμη-αποφασιστικότητα' αποτύπωνε μουσικά ασυνήθιστους ήχους και αυτό ήταν ένα πολύ σημαντικό γνώριμά μου που το συναντάμε σε ταινίες όπως: The Good, the Bad and the Ugly, A fistful of dynamite, Two Mules for Sister Sara, The Mission».

Οι μεγάλοι σταθμοί

«Μπορούμε να μιλάμε ώρες ατελείωτες για το έργο του και τους μεγάλους του σταθμούς», συμπληρώνει ο Μηνάς, «όπως αυτόν με τον Luciano Salce, η πρώτη επίσημη κινηματογραφική δουλειά ταινίας μεγάλου μήκους 'il federale' (1961) και αργότερα (το 1966) επένδυσες μουσικά το φιλμ 'El Greco' μία βιογραφία για τον Δομνίκο Θεοσκοπούλου, αλλά και με τον διάσημο Ιταλό σκηνοθέτη Giuseppe Tornatore είχε μια μακρά και λαμπρή συνεργασία, ενώ ο εσωτερικός διάλογος που ανέπτυξαν έγινε η αφορμή οι κριτικοί κινηματογράφου να ασχοληθούν ξανά με το ιταλικό σινεμά μετά την κρίση που πέρασε από τις αρχές της δεκαετίας του '70 μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του '80».